

ועדת הבחירות המרכזית לכנסת הלשכה המשפטית

ירושלים, י"ח באב, התשע"ג
25 ביולי 2013
יועץ משפטי: 3047913

לכבוד
עו"ד סיגל קוגוט
המשנה ליועץ המשפטי לכנסת
והיועצת המשפטית לוועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת
שלום רב,

הנדון: נתונים שהתבקשו מוועדת הבחירות ביחס לתוצאות הבחירות לכנסת ה-18 ולכנסת ה-19

לקראת הדיון שיתקיים בוועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת ביום ראשון, כ"א באב התשע"ג (28 ביולי 2013) בחלק של תיקוני החוקים שאינם חוקי יסוד שפוצל במסגרת הכנת הצעת חוק-יסוד: הממשלה (תיקון הגברת המשילות והעלאת אחוז החסימה) של חה"כ דוד רותם רותם, רוברט אילטוב וחמד עמאר (פ/19/1160) והצעת חוק-יסוד: הממשלה (תיקון – שינוי שיטת הממשל) של חה"כ רונן הופמן (פ/19/1402) לקריאה הראשונה – לבקשתך, להלן מידע המבוסס על תוצאות הבחירות לכנסת ה-18 (שהתקיימו ביום ט"ז בשבט התשס"ט (10 בפברואר 2009)) ותוצאות הבחירות לכנסת ה-19 (שהתקיימו ביום י"א בשבט בתשע"ג (22 בינואר 2013)).

א. רשימות מועמדים שקיבלו מעל אחוז אחד מהקולות הכשרים, אך לא עברו את סף החסימה החוקי –
1. התבקשו להעביר מידע לגבי רשימות המועמדים שהתמודדו בבחירות לכנסת ה-18 ולכנסת ה-19, שקיבלו קולות כשרים במספר העולה על אחוז אחד מכלל הקולות הכשרים, אך לא השתתפו בסופו של יום בחלוקת המנדטים (שכן לא קיבלו קולות כשרים במספר העולה על סף החסימה החוקי באותה העת (2% לפי סעיף 81א) חוק הבחירות לכנסת [נוסח משולב], התשכ"ט-1969 (להלן – חוק הבחירות)).

2. סעיף 2א) לחוק מימון מפלגות, התשל"ג-1973 קובע כדלקמן –

"רשימת מועמדים שקיבלה בבחירות מספר קולות כשרים העולה על 1%, אך אינה משתתפת בחלוקת המנדטים לפי סעיף 81א) לחוק הבחירות, זכאית לקבל הוצאות בחירות בשיעור של יחידת מימון אחת, ובלבד שנתקיימו התנאים שבסעיף 6א), בשינויים המחויבים. לענין זה, "קולות כשרים" – כמשמעותם בחוק הבחירות."

3. לבחירות לכנסת ה-18 הגישו 34 רשימות מועמדים את מועמדותן. רשימה אחת בוטלה בשל התפטרות כל מועמדיה, 12 רשימות מועמדים קיבלו קולות כשרים במספר העולה על סף החסימה החוקי; מבין 21 רשימות המועמדים שנותרו – אף רשימה לא קיבלה קולות כשרים במספר העולה על 1% מסך הקולות הכשרים (33,735 קולות).

4. לבחירות לכנסת ה-19 הגישו 36 רשימות מועמדים את מועמדותן. שתי רשימות מועמדים בוטלו בשל התפטרות כל מועמדיהן, 12 רשימות מועמדים קיבלו קולות כשרים במספר העולה על סף החסימה החוקי; מבין 22 רשימות המועמדים שנותרו – 3 רשימות מועמדים קיבלו קולות כשרים במספר

העולה על 1% מסך הקולות הכשרים (37,927 קולות) והן "עוצמה לישראל בראשות אריה אלדד ומיכאל בן ארי", שהאותיות שסימנו אותה היו 'נץ' (66,775 קולות), "עם שלם – בראשות הרב חיים אמסלם", שהאות שסימנה אותה היתה 'ץ' (45,690 קולות), ו-"עלה ירוק – הרשימה הליברלית", שהאותיות שסימנו אותה היו 'קני' (43,734 קולות).

ב. חישוב דמה של תוצאות הבחירות לכנסות ה-18 וה-19 בהינתן שינוי בסף החסימה החוקי –

5. כאמור, במסגרת התיקון שיידון בחוק הבחירות, תידון ההצעה להעלות את סף החסימה החוקי מ-2% ל-4% (בפעם אחת או בהדרגתיות לאורך מספר מערכות בחירות).
6. לקראת הדיון התבקשו לחשב מחדש את תוצאות הבחירות לכנסת ה-18 ואת תוצאות הבחירות לכנסת ה-19, בהתבסס על תוצאות האמת, אך בהינתן שסף החסימה החוקי היה גבוה יותר.
7. כבר בראשית יודגש כי סביר להניח כי באם סף החסימה החוקי היה גבוה יותר בעת הבחירות האמורות, היו משתנים דפוסי ההצבעה, אך ללא עריכת סקרי עומק ומחקר בנושא, דומני שלא ניתן לנבא כיצד ישפיע שינוי בסף החסימה החוקי על דפוסי ההצבעה.
8. בהתאם לכך, חישבנו את השינויים בתוצאות הבחירות לכנסת ה-18 ולכנסת ה-19, בהינתן סף חסימה חוקי גבוה יותר מהסף שחל באותה העת ("הרצנו" תרחישים של סף חסימה חוקי בגובה של 2.5%, 3%, 3.5% ו-4% מהקולות הכשרים). להלן יפורטו הנתונים לגבי כל תוצאות בחירות, בהינתן סף חסימה חוקי משתנה (הרשימות שקיבלו מנדטים מודגשות, שינוי בחלוקת המנדטים בעקבות השינוי בסף החסימה החוקי מואר באפור) –

(א) בבחירות לכנסת ה-18 –

מס"ד	אותיות הרשימה	מספר הקולות שניתנו לה	תוצאות האמת (סף החסימה – 2%)	מספר המנדטים שהיתה מקבלת הרשימה לו סף החסימה היה:			
				2.5%	3%	3.5%	4%
			67,470	84,337	101,205	118,072	134,940
1.	אמת	334,900	13	13	13	15	15
2.	אר	815	0	0	0	0	0
3.	ב	96,765	3	4	0	0	0
4.	ג	147,954	5	5	6	7	7
5.	ד	83,739	3	0	0	0	0
6.	ה	27,737	0	0	0	0	0
7.	ו	112,130	4	4	4	0	0
8.	זך	17,571	0	0	0	0	0
9.	חי	6,722	0	0	0	0	0
10.	ט	112,570	4	4	4	0	0
11.	ים	856	0	0	0	0	0

עמוד 2 מתוך 5

מס"ד	אותיות הרשימה	מספר הקולות שניתנו לה	תוצאות האמת – (סך החסימה – 2%)	מספר המנדטים שהיתה מקבלת הרשימה לו סף החסימה היה:			
				2.5%	3%	3.5%	4%
.12	ינ	632	0	0	0	0	0
.13	יק	2,346	0	0	0	0	0
.14	כן	758,032	28	29	31	34	34
.15	ל	394,577	15	15	16	18	18
.16	מחל	729,054	27	28	30	33	33
.17	מרצ	99,611	3	3	0	0	0
.18	נ	2,572	0	0	0	0	0
.19	נפ	802	0	0	0	0	0
.20	נץ	623	0	0	0	0	0
.21	נר	611	0	0	0	0	0
.22	עם	113,954	4	4	5	0	0
.23	פ	3,696	0	0	0	0	0
.24	פח	0	0	0	0	0	0
.25	פי	678	0	0	0	0	0
.26	פק	921	0	0	0	0	0
.27	ץ	1,520	0	0	0	0	0
.28	צי	4,752	0	0	0	0	0
.29	ק	2,645	0	0	0	0	0
.30	קנ	13,132	0	0	0	0	0
.31	קפ	1,008	0	0	0	0	0
.32	קץ	1,887	0	0	0	0	0
.33	רק	12,378	0	0	0	0	0
.34	שס	286,300	11	11	11	13	13
	סה"כ	3,373,490	120	120	120	120	120

בבחינת הנתונים שבטבלה שלעיל, ניתן לראות כי מספר הרשימות המשתתפות בחלוקת המנדטים השתנה כאשר סף החסימה החוקי היה שונה, כמפורט בטבלה שלהלן –

סף החסימה החוקי	2% (תוצאות אמת)	2.5%	3%	3.5%	4%
מספר הרשימות שמתתפות בחלוקת המנדטים	12	11	9	6	6
מספר הקולות שניתנו לרשימות שלא עברו את סף החסימה החוקי	103,904	187,643	384,019	722,673	722,673

(ב) בבחירות לכנסת ה-19 -

מספר המנדטים שהיתה מקבלת הרשימה לו סף החסימה היה:				תוצאות האמת (סף החסימה – 2%)	מספר הקולות שניתנו לה	אותיות הרשימה	מס"ד
4%	3.5%	3%	2.5%				
151,709	132,746	113,782	94,819	75,855	מספר הקולות הכשרים המהווים את סף החסימה החוקי		
17	16	16	15	15	432,118	אמת	.1
7	7	7	7	7	195,892	ג	.2
0	0	0	3	3	97,030	ד	.3
0	0	0	0	0	461	הי	.4
0	0	0	0	0	3,640	הפ	.5
0	0	0	0	0	649	הק	.6
0	0	0	4	4	113,439	ו	.7
0	0	0	0	0	28,080	ז	.8
0	0	0	0	0	0	זה	.9
0	0	0	0	0	5,975	זך	.10
13	13	13	12	12	345,985	טב	.11
0	0	0	0	0	18,941	יק	.12
0	0	0	0	2	79,081	כן	.13
35	33	33	32	31	885,054	מחל	.14
7	6	6	6	6	172,403	מרצ	.15
0	0	0	0	0	761	נ	.16
0	0	0	0	0	1,027	ני	.17
0	0	0	0	0	66,775	נץ	.18
0	0	0	0	0	1,352	נק	.19
0	5	5	4	4	138,450	עם	.20
0	0	0	0	0	2,076	פ	.21
21	20	20	20	19	543,458	פה	.22
0	0	0	0	0	28,049	פז	.23
0	0	0	0	0	1,972	פי	.24
0	0	0	0	0	0	פך	.25

עמוד 4 מתוך 5

מספר המנדטים שהיתה מקבלת הרשימה לו סף החסימה היה :				תוצאות האמת (סף החסימה (2% –	מספר הקולות שניתנו לה	אותיות הרשימה	מס"ד
4%	3.5%	3%	2.5%				
0	0	0	0	0	2,899	פנ	.26
0	0	0	0	0	2,176	פץ	.27
0	0	0	0	0	45,690	ץ	.28
7	7	7	6	6	189,167	צפ	.29
0	0	0	0	0	2,877	צק	.30
0	0	0	0	0	3,546	ק	.31
0	0	0	0	0	43,734	קנ	.32
0	0	0	0	0	8,117	רק	.33
13	13	13	11	11	331,868	שס	.34
120	120	120	120	120	3,792,742	סה"כ	

בבחינת הנתונים שבטבלה שלעיל, ניתן לראות כי מספר הרשימות המשתתפות בחלוקת המנדטים השתנה כאשר סף החסימה החוקי היה שונה, כמפורט בטבלה שלהלן –

4%	3.5%	3%	2.5%	2% (תוצאות אמת)	סף החסימה החוקי
8	9	9	11	12	מספר הרשימות שמתתפות בחלוקת המנדטים
696,797	558,347	558,347	347,878	268,797	מספר הקולות שניתנו לרשימות שלא עברו את סף החסימה החוקי

אנו עומדים לרשותכם לכל שאלה או הבהרה, ככל שיתבקשו.

בכבוד רב,

 דין ליבנה, עו"ד
 היועץ המשפטי לוועדה

העתקים : כב' השופט סלים ג'ובראן, יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-20
 עו"ד אורלי עדס, המנהלת הכללית